

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 88/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. februára 2015 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. H., zastúpeného advokátom JUDr. D. K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 Tos 164/2014 z 2. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. novembra 2014 prostredníctvom poštovej prepravy doručená sťažnosť Ľ. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu

v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 164/2014 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

«Sťažovateľ sa návrhom na povolenie obnovy konania zo dňa 13.12.2012 domáhal obnovy konania veci vedenej Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 4T/13/2007 na základe nálezov Ústavného súdu SR zo dňa 28.11.2012 vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 106/2011...

Okresný súd Trnava svojím uznesením zo dňa 26.02.2013, č. k 2Nt/66/2012 návrh zamietol.

Po podanej sťažnosti voči tomuto uzneseniu Krajský súd v Trnave zo dňa 11.04.2013, č. k. 6Tos/55/2013-37 rozhodol tak, že túto sťažnosť zamietol (v senáte JUDr. Ilavský, JUDr. SLÁDOK a JUDr. JARÁBEK - prečo je zvýraznený je uvedené nižšie).

Nakoľko obhajcovia a sťažovateľ boli od zverejnenia predmetného nálezov presvedčení, že obnova konania mala byť povolená a sťažovateľ sa svojich práv nedomohol na všeobecných súdoch, ktoré okrem iného sú nielen oprávnené, ale najmä povinné chrániť základné práva a slobody, obrátil sa sťažovateľ dňa 03.06.2013 na Ústavný súd SR, ktorý svojím nálezom zo dňa 21.05.2014, č. k. I. ÚS 123/2014-63 rozhodol okrem iného tak, že základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy SR (pri sudcovi JUDr. SLÁDKOVI) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru boli porušené a uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 11.04.2013, č. k. 6Tos/55/2013-37 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Predmetný Nález bol právnenému zástupcovi v konaní pred Ústavným súdom SR doručený dňa 19.06.2014...

Nakoľko u sťažovateľa i po podaní ústavnej sťažnosti na Ústavný súd SR dňa 03.06.2013 pretrvávala frustrácia z prístupu súdov, podal dňa 10.03.2014 opätovne návrh na povolenie obnovy konania...

O tomto 2. návrhu Okresný súd Trnava (sudkyňou JUDr. Helenou GAJDOŠOVOU spolu s rovnakými prísediacimi) dňa 20.05.2014, č. k. 2Nt/37/2014-28 (teda 1 deň pred nálezom Ústavného súdu SR I. ÚS 123/2014-63; asi symbolicky) rozhodol podľa § 402 ods. 2-Trestného poriadku, a 2. návrh na povolenie obnovy konania ex cathedra odmietol...

O sťažnosti proti uzneseniu o odmietnutí 2. návrhu na povolenie obnovy konania rozhodol Krajský súd v Trnave dňa 02.10.2014, č. k. 3Tos/164/2014-53 (v senáte JUDr. ŠRAMELOVÁ, JUDr. KLČOVÁ a JUDr. JARÁBEK) proti ktorému smeruje táto ústavná sťažnosť.

V prvom rade teda na prvom stupni pri 1. i 2. návrhu rozhodoval ten istý senát, u ktorého najmä pri 2. návrhu nemožno nemať pochybnosti o nezaujatosti minimálne k veci (nebude povoľovať obnovu keď už ju raz nepovolil a povoliť nechce) a celý senát mal vysloviť svoju zaujatosť. Existujú pochybnosti o ich nezaujatosti vo vzťahu nielen k osobe sťažovateľa, ale teda minimálne k veci. Nestačí, že sudca (senát) je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán, a predovšetkým sťažovateľa. Je totiž neodňateľným právom sťažovateľa či ako obžalovaného alebo odsúdeného pri mimoriadnych opravných prostriedkoch, aby o návrhu, ktorý podal, rozhodol samosudca alebo senát v predpísanom zložení sudcov, u ktorých nie sú žiadne pochybnosti o ich zaujatosti. To sa však pri 2. návrhu nestalo a Krajský súd v Trnave ani nebral ohľad, prečo, bude uvedené nižšie...

Na veci nič nemení ani Nález Ústavného súdu SR zo dňa 21.05.2014, č. k. I. ÚS 123/2014-63, ktorým sa sťažovateľ konečne domohol „nápravy“ (po zrušení uznesenia Krajského súdu v Trnave zo dňa 11.04.2013, č. k. 6Tos/55/2013-37 Ústavným súdom SR a doručení Nálezu Ústavného súdu SR Krajskému súdu v Trnave, tento nekoná viac ako 5 mesiacov, čiže ťažko hovoriť o náprave), pretože kým Ústavný súd SR nerozhodol, tak minimálne v období od 10.03.2014 (podanie 2. návrhu) do 20.05.2014 (rozhodnutie o odmietnutí 2. návrhu) išlo o riadny a jedinečný návrh obsahujúci nielen zotrvanie na pôvodných právnych názoroch, ale i s uvedením ďalšej skutočnosti (Stanovisko NS SR)...

Na mieste sú oprávnené otázky, kedy Krajský súd v Trnave rozhodne o 1. návrhu? Za ďalších 5 mesiacov? A keď už zruší uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 26.02.2013, koľko bude Okresnému súdu Trnava trvať, aby obnovu povolil? A keď ju povolí koľko bude trvať samotné obnovené konanie? Toto si treba uvedomiť, že sťažovateľ sa domáha obnovy konania už takmer 2 roky a kým sa obnoví (čo sa obnoviť musí) jeho právna neistota môže trvať ďalší rok ak nie viac (to je však vecou aký trest bude uložený,

pretože sťažovateľ už má, a to oprávnené, reálne obavy o nezaujatosti Okresného ako i Krajského súdu v meste Trnava.

Čo sa týka porušenia čl. 48 ods. 1 Ústavy SR uvádzame, že JUDr. JARÁBEK bol v senáte, ktorého uznesenie (o zamietnutí I. návrhu na povolenie obnovy konania) bolo Nálezom Ústavného súdu SR zo dňa 21.05.2014, č. k. I. ÚS/123/2014-63. Z toho vyplýva, že v konaní 3Tos/164/2014 (o 2. návrhu je zaujatý k veci) a mal sám namietnuť svoju zaujatosť a nerozhodovať, čím súd stratil status nezávislosti a nestrannosti a tým došlo k porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 48 ods. 1 Ústavy SR.

Kto chce, hľadá spôsoby, kto nechce, hľadá dôvody. Krajský súd v Trnave opäť našiel dôvody, a opäť nezákonné a nezrozumiteľné, zase.

Sťažovateľ nadobúda dojem, že o jeho návrhu na povolenie obnovy konania, ktoré malo byť za správneho rozhodovania súdov už dňa 26.02.2013 povolené, súdy nechcú rozhodnúť, pričom dojem, že je na Slovensku jediný, ktorému povoľovacie konanie trvá takmer dva roky už nadobudol. Práve súdy svojim rozhodovaním spôsobili, že sťažovateľ je na Slovensku asi, resp. určite jediný, ktorý má, resp. od 19.06.2014 (po doručení Nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 21.05.2014 Krajskému súdu v Trnave) do 02.10.2014 (namiatané rozhodnutie Krajského súdu v Trnave touto sťažnosťou), resp. do 10.11.2014 (jeho doručenie obhajcovi) mal 2 konania o povolení obnovy konania.»

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„I. Základné práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR a základné práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 02.10.2014, č. k. 3Tos/164/2014-53, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 20.05.2014, č. k. 2Nt/37/2014-28, porušené.

II. Ústavný súd SR uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 02.10.2014, č. k. 3Tos/164/2014-53 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci.

III. L. H. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 6.000 € (slovom: šesťtisíc Eur), ktorému ich je Krajský súd v Trnave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (2 právne úkony vykonané v roku 2014 v zmysle § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a), c) (2 úkony x 134 €), § 16 ods. 3 (2 x 8,04 €) Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) L. H. v sume 284,08 € (slovom: dvestoosemdesiatštyri Eur a osem centov) advokátovi JUDr. D. K.,..., na jeho účet č..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide

vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/08, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej

spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Z obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd zistil, že krajský súd pri rozhodovaní o opravnom prostriedku sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Trnava sp. zn. 2 Nt 37/2014 z 20. mája 2014 prihliadol na existenciu nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 123/2014 z 21. mája 2014, pričom uviedol: „*Konkrétne v danom prípade Ústavný súd SR uznesením sp. zn. I. ÚS 123/2014, zo dňa 19.03.2014 rozhodol, že sťažnosť odsúdeného v časti namietaného porušenia jeho základných práv podľa článku 46 odsek 1 a článku 48 odsek 1 Ústavy SR a práva podľa článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6Tos/55/2013, zo dňa 11.04.2013 sa prijíma na ďalšie konanie. Následným uznesením (správne má byť uvedené nálezom, pozn.) rovnakej sp. zn. zo dňa 21.05.2014 rozhodol, že základné práva*

odsúdeného na súdnu ochranu podľa článku 46 odsek 1 Ústavy SR, na zákonného sudcu podľa článku 48 odsek 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6Tos/55/2013, z 11.04.2013 porušené boli a zároveň uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6Tos/55/2013 z 11.04.2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Znamená to, že súd sa bude musieť zaoberať pôvodným návrhom odsúdeného na povolenie obnovy konania vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 4T/13/2007.“

V nadväznosti na citované ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu nie je podľa názoru ústavného súdu prejavom interpretačnej alebo aplikačnej svojvôle a krajský súd sa správne vysporiadal so vzniknutou procesnou situáciou vyvolanou nálezom ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 123/2014 z 21. mája 2014, ktorým bolo zrušené uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 Tos 55/2013 z 11. apríla 2013 a vec bola krajskému súdu vrátená na nové konanie. Úvahy krajského súdu sa preto z pohľadu ústavného súdu nejavia ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené.

Ústavný súd ďalšiu argumentáciu krajského súdu uvádzanú v odôvodnení namietaného uznesenia, v ktorej posudzuje sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Trnava sp. zn. 2 Nt 37/2014 z 20. mája 2014 z meritórneho hľadiska, považuje za nadbytočnú a vzhľadom na už uvedené ju v rámci tohto konania nepodroboval ústavnoprávnemu prieskumu.

Pokiaľ ide o posúdenie otázky zákonného sudcu, sťažovateľ v sťažnosti neuviedol takú argumentáciu vo vzťahu ku vznesenej námietke porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by bola spôsobilá vyvolať pochybnosť o porušení zásady zákonného sudcu, ktorá je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolaní podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07).

Sťažovateľ v podanej sťažnosti namieta ako nezákonného sudcu JUDr. Mariána Jarábka, člena senátu krajského súdu, ktorého uznesenie je predmetom tejto sťažnosti. Sťažovateľ tvrdí, že ide o analogickú situáciu ako v prípade námietky zákonného sudcu JUDr. Pavla Sládka, ktorá bola predmetom konania na ústavnom súde v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 123/2014. Nálezom sp. zn. I. ÚS 123/2014 z 21. mája 2014 ústavný súd konštatoval, že krajský súd porušil sťažovateľovo základné právo na zákonného sudcu vyplývajúce z čl. 48 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vzhľadom na to, že JUDr. Pavol Sládok sa zúčastnil ako člen senátu v pôvodnom konaní sťažovateľa, v ktorom sa rozhodovalo o jeho vine a treste, a zároveň bol členom senátu, ktorý rozhodoval o návrhu na povolenie obnovy konania sťažovateľa, tzn. senátu, ktorý by sa mal znova zaoberať meritom veci, a to aj z hľadiska opätovného posudzovania dôkazov, ktoré slúžili ako podklad rozhodnutia v pôvodnom konaní. V prípade JUDr. Mariána Jarábka však nejde o analogickú situáciu vzhľadom na to, že nebol členom senátu, v ktorom sa rozhodovalo o vine a treste sťažovateľa, tzn. nerozhodoval v pôvodnom konaní. Vychádzajúc z tvrdení obsiahnutých v sťažnosti, bol JUDr. Marián Jarábek len členom senátu, ktorý rozhodoval v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 6 Tos 55/2013, uznesenie ktorého bolo zrušené nálezom ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 123/2014 z 21. mája 2014.

Krajský súd sa vysporiadal s námietkami zákonného sudu v súlade so základnými zásadami Trestného poriadku podľa § 2 Trestného poriadku.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2015